

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1914 kl. 2 e. m.

*Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion
om upphävande av stämpelskatten å inrikes växlar.*

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Nilsson i Bonarp, Hammarström,* Ollas A. Ericsson, Eklund, Lyckholm, Antonsson, Kobb,* frih. Fleming, Bäckström, Jespersion, frih. Palmstierna, Röing,* Sandler,* Jeansson i Kalmar,* Källman, Karlsson i Fjäl, Jonsson i Hökhult, Danström och Jönsson i Revinge.

* Ej deltagit i justeringen av betänkandet.

I en inom andra kammaren av herr *Bengtsson* i Kullen väckt motion, nr 79, vilken hänvisats till bevillningsutskottet, har hemställts, »att riksdagen ville besluta sådan ändring i kungl. förordningen den 18 september 1908 angående stämpelavgiften, att stämpelskatten å inrikes växlar upphäves». I fråga om motiveringen får utskottet, i likhet med motionären, hänvisa till den vid innevarande års första riksdag i andra kammaren väckta motionen nr 70.

Nu gällande stämpelskatt å inrikes växlar infördes enligt beslut av 1909 års riksdag och trädde i kraft med 1910 års ingång. Redan vid 1911 års riksdag och sedermera såväl år 1912 som år 1913 väcktes motioner om växelstämpelns upphävande. År 1911 avstyrktes den i ämnet gjorda framställningen av bevillningsutskottet och sedan första kammaren biträtt utskottets hemställan, under det andra kammaren beslutat i enlighet med motionen, blev denna av riksdagen genom gemensam omröstning avslagen med 179 röster mot 122.

Utskottet.

År 1912 avslög riksdagen motionen i ämnet, men då det med viss-
het kunde förutses, att frågan om växelstämpelns avskaffande inom en

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 7 saml. 2 häft. (Nr 2.)

nära framtid åter komme att föreläggas riksdagen och då det icke kunde vara med en sund skattepolitik förenligt att gång efter annan införa och efter någon kortare tid åter avskaffa växelstämpeln allt efter skiftande statsfinansiella konjunkturer, anhöll riksdagen, i enlighet med bevillningsutskottets hemställan, i skrivelse till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, huruvida ifrågavarande stämpelskatt kunde upphävas och ersättning för de genom densamma inflytande medel beredas statsverket på sådant sätt, att växelstämpeln även för den närmaste framtiden kunde beräknas icke bliva behöflig för statsregleringen.

Med anledning av riksdagens nämnda skrivelse avgav sedermera statskontoret, på Kungl. Maj:ts befallning, utlåtande, däri statskontoret till en början framhöll statsverksamhetens givna tendens i vår tid att utsträckas över allt mer vidgade områden, varav hos oss komme att framkallas efter våra förhållanden ofantliga krav på statskassan med därav följande nödvändighet att skaffa nya inkomstkällor.

Vidare anförde statskontoret: »Vid jämförelse med de utvägar, som i andra länder anlåtats till de allt mera stegrade statsbehovens fyllande, faller, såsom ofta blivit erinrat, i ögonen, hurusom den hos oss jämförelsevis föga anlåtade stämpelskatten i andra länder spelar en mycket betydande roll och i vissa länder rent av är den till storleken främsta av statens inkomstkällor. Med avseende på den i nutidens stater i det stora hela likartade utvecklingsgången på det statsfinansiella området kan det, trots den utpräglade motvilja mot denna skatteform, som hos oss ofta kommit till synes, icke förutsättas, att vårt land skall kunna undgå att i en betydligt större utsträckning än för närvarande anlita denna skattekälla. Av synnerlig vikt borde därför de skäl vara, som skulle föranleda till avskaffandet av en hos oss redan befintlig stämpelavgift, vilken, såsom förhållandet är med stämpelavgiften för inrikes växlar, förekommer i alla andra länder utom Finland.

Det är möjligt att, helst om övriga statsinkomster inflyta rikligt, stämpelavgiften skulle i statsregleringen för ett eller annat av de närmaste åren kunna undvaras. Intet synes dock statskontoret vissare än att växelstämpeln, om den avskaffas, i en antagligen nära framtid därefter kommer att återinföras för att framgent bibehållas. Olämpligheten av dylika växlingar har blivit av riksdagen i dess förevarande skrivelse framhållen, uti vilket uttalande statskontoret instämmer.»

Chefen för finansdepartementet återgav i sitt anförande till det statsrådsprotokoll över finansärenden, varav utdrag bifogades 1913 års stats-

verksproposition, statskontorets ifrågavarande utlåtande i dess helhet; och med förmälan att för uppgörande av 1914 års budget med dess stegrade anslagskrav växelstämpelskatten vore behöfvlig samt att de förhandenvarande utsikterna att ersätta denna skatt med annan statsinkomst vore ringa, förklarade sig departementschefen icke för det dåvarande kunna tillstyrka åtgärder i det av riksdagen angivna syftet.

Bevillningsutskottet vid 1913 års riksdag hänvisade i sitt betänkande (nr 58) i anledning av då väckta motioner om upphävande av stämpelskatten å inrikes växlar till vad chefen för finansdepartementet, med stöd av statskontorets yttrande, anfört och, under förklaring att utskottet delade den av departementschefen sålunda uttalade uppfattningen, hemställde utskottet, att de ifrågavarande motionerna icke måtte av riksdagen bifallas. Bägge kamrarna biföllo utskottets hemställan, första kammaren utan votering och andra kammaren med 116 röster mot 48.

Den av statskontoret uttalade uppfattningen, att man måste hos oss räkna med en betydligt utsträckt tillämpning av stämpelbeskattningen, vinner stöd i ett uttalande av den jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 1 december 1911 tillsatta första försvarsberedningen. I ett i februari 1914 avgivet betänkande (del II, preliminär) anför beredningen, att densamma, vid övervägande av förefintliga möjligheter att i skatteväg vinna ökade statsinkomster och utgående från att dessa borde tagas från håll, där den större bärkraften förefunnes, fäst sin uppmärksamhet på det förslag till utvidgning av stämpelbeskattningen, som avgivits den 29 december 1909 av därtill förordnade kommitterade, vilka beräknat, att de av dem föreslagna förhöjda och nya stämpelskatterna skulle bereda statsverket en ökad inkomst av 3,685,000 kronor. I likhet med dessa kommitterade ansågo beredningen, att stämpelbeskattningen, som i de flesta andra länder vore vida mer använd än hos oss, borde kunna utan egentlig olägenhet i vårt land utnyttjas i något högre grad än hittills ägt rum. Beredningen hade funnit sig kunna antaga, att ett belopp av omkring 3 miljoner kronor skulle kunna uttagas genom ökad stämpelbeskattning; och syntes detta belopp i mån av den ekonomiska utvecklingens fortgång böra kunna växa med ungefär 3 procent årligen.

Med hänvisning till vad sålunda beträffande ifrågavarande spørsmål förekommit och med betonande särskilt, att 1913 års riksdag efter den då förebragta utredningen i ämnet — en utredning, vars resultat sedermera på sätt nämnts ytterligare bestyrkts — med bägge kamrarnas sammanstående beslut avtog då föreliggande motioner, får utskottet hemställa,

att förevarande motion, II: 79, av herr Bengtsson i Kullen, om upphävande av stämpelskatten å inrikes växlar, icke må av riksdagen bifallas.†

Stockholm den 12 juni 1914.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

Reservationer:

av herr *Röing*; samt,
i fråga om motiveringen, av herrar *Bäckström*, *friherre Palmstierna*, *Källman* och *Uddenberg*.
